

סימן קס

בגרות שלא כדין ולענין קבורה בקברות ישראל

ר' אייר תש"י.

אוצר החכמה

מע"כ ידידי הרב הגאון המפורסם מוהר"ר חיים אלעזרי שליט"א הגאב"ד קענטאן, אהיא.

בדבר הגרות שהיה אצל ראב"י קאנסעוואטיווער שלא היה בקבלת מצות כראוי והטבילה לא היתה לפני הב"ד אלא לפני נשיהם. הנה פשוט שהגרות אינה כלום דהא קבלת מצות מעכב הגרות ואפילו קבל כל דיני התורה חוץ מדבר אחד מעכב כדאיתא בבכורות דף ל'. וגם צריך שתהיה קבלת המצות בפני ג' ומעכב אפילו בדיעבד כדאיתא בש"ך סי' רס"ח סק"ט. ולכן בעצם יש לפקפק על הגרות שיש רבנים שמקבלין הא אנן סהדי ברובן שאין מקבלות המצות כדחול"ח סופן וגם שלא תהא עדיפא מבעלה היהודי שנתגיירה בשבילו שהיא רואה שגם הוא מחלל שבת ומופקר להרבה איסורין. אך עכ"ז יש מקום לומר שגרות גרות בדיעבד מאחר שאמרה לפני הבית דין שמקבלת מצות התורה ואירע גם כזו שמקבלת באמת לכן אולי דנין אף באלו שאין שומרת אח"כ דיני התורה שברור לנו שאף בעת הגרות לא קבלה בלבה. רק כדברים שבלב. אף שלדידי לא מסתבר שבשביל איזו יחידות לסלק האנן סהדי ולהחשיב לדברים שבלב אבל אולי זהו טעמייהו ויש עכ"פ מקום לזה.

ועוד יש מקום לומר טעם גדול דמה שבעלה שנתגיירה בשבילו הוא מחלל שבת ומופקר בכמה איסורין עושה שהיא סבורה שאין חיוב כ"כ לשמור המצות וא"כ הוא כגר שנתגייר בין העכו"ם שמפורש בשבת דף ס"ח שהוי גר אף שעדין עובד ע"ז עיי"ש והטעם משום שקבל עליו להיות ככל היהודים שנחשבה קבלה אף שלא ידע כלום מהמצות ידיעת המצות אינה מעכבת הגרות ורק בידע ולא רצה לקבל הוא עכוב בגרות דהא א"צ ללמד כל התורה כולה קודם שנתגייר דרק מקצת מודיעין. ולכן אף שהב"ד אמרו לה שצריך לשמור שבת חושבת שהוא רק הדור בעלמא אבל גם מי שאינו שומר השבת וכדומה טועה לומר שהוא יהודי כשר נמצא שלטעותה קבלה כל המצות שיהודי מחוייב שהוא גרות אף שמחמת זה לא תקיים עכ"פ המצות. וזהו טעם שיש בה ממש להחשיבה לגיורת והוא למוד זכות קצת על הרבנים המקבלים שלא יחשבו עוד גריעי מהדיוטות.

אבל עכ"פ צריכה לקבל המצות בפני ב"ד, והראב"י קאנסעוואטיווער מסתמא אין עושין כן

דהא אין יודעין דיני גרות וגם אינם זהירין לקיים כדן אף אם היו יודעין וממילא חסר קבלת מצות אף הקבלה הגרועה שזה ודאי הוא עכוב בגרות. וגם הא ב"ד של הקאנסעוואטיוון הם פסולין לב"ד דהם כופרין בהרבה עיקרי הדת ועוברין על כמה לאוין. עיין בחו"מ סי' ז' סעי' ט' ועיין בפ"ת בשם רעק"א דאף בעברה דרבנן פסול לדין ולא צריך הכרזה. וגם הוא כודאי שעוברין על כמה איסורין דאורייתא ואף שלא נתקבל עדות עליהו הוא כאנן סהדי שכל ממי ששם הבזוי קאנסעוואטיוו עליו הוא בחזקת מופקר להרבה איסורין ולכפירה בהרבה עיקרים, וכבר בארתי בתשובה אחת שמוחזק לכפירה פסול אף בלא קבלת עדות עליו אף כשנוגע להקל ואין עתותי בידי להאריך בזה. ולכן פשוט שאין הגרות שעשה הראב"י של הקאנסעוואטיוון כלום.

וגם אף אם היה בעת קבלת המצות ביום ובב"ד כשר ולא היו ב"ד בשעת טבילה אף שלתוס' ורא"ש שהיא שיטה ראשונה במחבר שא"צ ב"ד בדיעבד מ"מ הא שנים כשרים בעינן כדי שיהיו עדים כמפורש בש"ך סק"י דהא ידוע לכל שהיתה גכרית וצריכין לעדים וכיון שלא ראו הטבילה אין לנו עדים שטבלה וממילא היא בחזקת גיורתה. ואין לומר דמה ששלחו נשיהם הוא כידוע להם שטבלה ויהיה כהא שכתבו התוס' ביבמות דף מ"ה בשם י"מ דכיון דידוע לכל שטבלה כאלו עומדין שם דמי, דכי ידוע הוא רק דודאי הא אפשר שלא טבלה או לא טבלה כדן רק שהנשים אמרו שטבלו וכדן והן פסולות להעיד ול"ד להא דתוס' דהיתה בחזקת שומרת דת. ואף להרמב"ן שהביאו הר"ן והמ"מ בפ"ג מאיסורי ביאה ה"ט במה שמתרץ דברי הרי"ף דבדיעבד לא פסלינן לזרעיה דהוא בקבל בפני ב"ד למול ולטבול והלך ומל וטבל שלא בפני ב"ד עיי"ש דכוונתו דכיון דקבל לעשות נאמן שעשה פשוט דהוא בנתגייר שם שמים דרצונו להתגייר באמת יש לתלות חזקה שעשה כקבלתו אבל בנתגייר שלא לשמה אלא לאישות וכדומה שהוא רק מן ההכרח שיש ודאי לתלות שאם אך תוכל לרמות ולא תעשה כקבלתה תרמה שהרי אין לה רצון להתגייר ואין לה חזקה שתעשה כקבלתה ולכן צריך עדים כשרים לכו"ע ואף בדיעבד צריך שיהיו שנים כשרין לכה"פ וכיון שלא היו שם אלא הנשים היא בחזקת גיורתה. (ומש"כ כתרה"ל לחלק בין קרובים לנשים לא מסתבר אלא הרמ"א איירי באופן שא"צ עדים כגון שאין מכירין אותו לנכרי או כהא דרמב"ן בטבל לשם שמים וקבל עליו בפני ג' לילך למול ולטבול שחזקה שעשה כקבלתו או כאנן סהדי שטבלה לנדוטה אף שאין שם אלא נשים כדאיתא בתוס'.